

Miljödepartementet

Yttrande över Underlag om lokal och regional klimatomställning inför den kommande klimatpolitiska handlingsplanen (M2022/01830)

Eskilstuna kommun har varit inbjudna under processens gång och haft möjlighet att delta vid möten.

Eskilstuna kommun delar länsstyrelsen i Uppsalas analys av vilka hinder som föreligger och ställer sig generellt positiva till förslagen från Länsstyrelsen i Uppsala. Förslagen bedöms öka genomförandekraften för kommuner och regionala aktörer att minska klimatpåverkan.

Nedan följer yttranden om de specifika förslagen, de förslag som saknar yttrande har Eskilstuna kommun inga synpunkter kring.

Förslag 1.1 Uppdrag som förändringsledare med kansli:

Eskilstuna kommun delar analysen att samordning behövs och att mycket mer kan göras om vi delar med oss av kunskap, underlag och metoder, det är tydligt i vårt ambitiösa klimatarbete. Framförallt är Klimatkommunernas nätverk framstående och håller en hög nivå på innehållet i samverkan och är ett mycket bra stöd för kommuner av olika storlek. Att samtliga kommuner skulle kunna få ta del av liknande nätverk ses som positivt. En farhåga med förslaget om nationell samordnare är att behoven hos kommuner i framkant inte tillgodoses om samordningen håller en alltför allmän nivå, klimatfrågan är komplex och innehåller många olika delar. Som en av kommunerna i framkant ser vi ett behov av samverkan med andra kommuner med höga ambitioner för att komma längre tillsammans. Vid utformningen av stödet är det viktigt att kommunerna får frihet att använda stödet till det som är det faktiska behovet i varje enskild kommun. För Eskilstuna kommun är Klimatkommunerna ett av få nätverk som verkligen ger stöd på en tillräckligt konkret och kompetent nivå. Andra erfarenheter av samordning på nationell eller regional nivå eller i olika generella miljö- eller klimatinätverk är inte lika positiva och upplevs svåra att dra nytta av och på för låg kompetensnivå. Fossilfritt Sverige har dock fungerat bra. Den nationella platsamordnaren är ännu ett exempel på när en samordning kan fungera och vara ett stöd på tillräckligt detaljerad nivå för kommuner att ha nytta av och stötta med kompetens.

Förslag 1.2 Färdplan för kommuner och regioners klimatomställning

Att den nationella samordnaren ska vidare bidra med en struktur för utvecklad myndighetssamverkan är positivt, det behövs. En förbättrad uppföljning av klimatomställning, bland annat klimatstatistik för lokal och regional nivå är också positivt. En färdplan är i sig inget behov från Eskilstuna kommun, men i syfte att få tillgång till medlen kan detta tillvägagångssätt fungera. Medlen bör även kunna användas för att anställa personal då det är en brist, särskilt om den administrativa bördan ökar.

Förslag 2.1 Uppdrag till myndigheter om att utveckla samverkan för lokal och regional klimatomställning

Förslaget att ge relevanta myndigheter i uppdrag att utveckla ett arbetssätt som årligen identifierar hinder och möjligheter i befintlig lagstiftning som rör kommuner och regioners klimatomställning samt att bevaka och kommunicera förändringar är mycket positivt och av stor vikt för att snabba på klimatomställningen.

Förslag 2.4 Förstärkt uppdrag till statistikmyndigheter att utveckla statistik på lokal och regional nivå

Eskilstuna kommun ställer sig bakom analysen och förslaget och vill även föreslå att klimatstatistiken bör finnas som öppen data och vara tillgänglig för kommuner att använda i olika applikationer och verktyg. Ännu ett nytt centralt verktyg för kommuner att manuellt rapportera in i är inte önskvärt. En upphandling av visualiserings- och beräkningsverktyg med automatisk datainsamling till exempel inom SKRs Adda vore värdefullt. Att upphandla visualiserings- och beräkningsverktyg tar tid och energi och görs med fördel centralt då kraven på till exempel informationssäkerhet är viktiga, men tidskrävande. Att Myndigheten för digitalisering (DIGG) nämns i förslag 2 är positivt ur denna aspekt då vi på lokal nivå ser nyttan av att använda kompetens inom digitalisering för att tillgängliggöra och publicera data på ett bra sätt. Det är bra att utvecklingen av nya sätt att mäta, följa upp och visualisera klimatomställning på lokal nivå inom Viable Cities nämns, likaså är visualiseringen i Klimatpolitiska rådets Panorama, samverkan om öppna data, nationella datalabbet och Smart City Lab bra initiativ att fortsätta utvecklingen kring.

Förslag 3. Klimatomställningsfunktion på strategisk nivå hos kommuner

Eskilstuna kommun ställer sig positiva till att kommuner ska kunna söka fleråriga statliga medel som motsvarar ungefär en tjänst per kommun för att finansiera en strategisk klimatomställningsfunktion. Detta förslag möter väl det behov av personella resurser för att jobba med klimatfrågan som finns i många kommuner.

Förslag 5. Förstärkt uppdrag till länsstyrelsen för att leda och koordinera energi och klimatomställning på lokal och regional nivå

Eskilstuna kommun anser att den alternativa lösning som lyfts fram, att förstärka regionerna som en samordnade aktör på regional nivå istället för länsstyrelsen är att föredra. De regionala utvecklings- och tillväxtfrågorna, kollektivtrafik och länstransportplan och även energiplaneringen är exempel på regionala uppdrag som är avgörande för att klimatfrågan ska få kraft och där regionen, enligt Eskilstuna kommuns erfarenheter utgör en starkare och naturligare arena för samordningen.

Det bör klargöras att uppdraget bör vara inriktat på samordning och samverkan där den geografiska platsen är av betydelse på något sätt t ex industriell symbios, energiplanering, kollektivtrafik eller fysisk planering. Nätverk eller rådgivning av generell karaktär inom miljö- eller klimatfrågor gör sig ofta bättre i andra forum, t ex Klimatkommunerna eller den planerade nationella samordningen.

ESKILSTUNA KOMMUN